

Sykehusbygg HF

Årlig melding 2018

Trondheim 01.02.2019

Innhold

DEL I: INNLEDNING OG SAMMENDRAG	3
1. INNLEDNING	3
1.1. Sykehusbygg HF's oppgaver og organisering	3
1.2. Visjon, virksomhetsidé og verdigrunnlag	7
1.3. Mål for Sykehusbygg HF i 2018	8
1.4. Virksomhetsstyring - styrets arbeid med intern styring og kontroll	8
1.5. Medvirkning fra brukere og ansatte	8
2. SAMMENDRAG	9
2.1. Positive resultater og uløste utfordringer	9
2.2. Evaluering av egen virksomhet og organisering	12
DEL II: RAPPORTERINGER	13
3. RAPPORTERING FOR STYRINGSBUDSKAP	13
3.1. Overordnede styringsbudskap	13
3.2. Styringsbudskap fra de regionale helseforetakene for 2018	14
3.3. Spesifikke oppdrag til Sykehusbygg 2018	18
3.4. Aktivitet i 2018	22
3.5. Økonomiske krav og rammer	23
DEL III: VEDLEGG	24
VEDLEGG 1: Prosjektoversikt 2018	24
VEDLEGG 2: Oversikt FO-prosjekt 2018	25
VEDLEGG 3: Regnskap 2018	26

DEL I: INNLEDNING OG SAMMENDRAG

1. INNLEDNING

1.1. Sykehusbygg HFs oppgaver og organisering

Sykehusbygg HF (heretter kalt Sykehusbygg) ble stiftet 23. oktober 2014 og eies av de fire regionale helseforetakene. Sykehusbygg er en internleverandør for de regionale helseforetakene og landets helseforetak. Virksomheten er organisert som en del av spesialisthelsetjenesten.

Opgavene er å legge til rette for, og bidra til, standardisering, erfaringsoverføring, god ressursutnyttelse og ressurstilgang innen planlegging, prosjektering og bygging av sykehus. Sykehusbygg skal sørge for at erfaring fra forvaltning og drift av sykehuseiendom tas hensyn til i nye prosjekter, og kommer foretakenes eiendomsforvaltning til nytte.

Sykehusbygg skal utføre tjenester knyttet til utvikling, planlegging og gjennomføring av byggeprosjekter og tjenester innen eiendomsområdet når det er gevinster ved å utføre de felles for sektoren, herunder:

- Utvikling og forvaltning av kunnskap, metoder og verktøy for bygg- og eiendomsrelatert sykehusplanlegging, samt gi tilgang på personell med spisskompetanse vedrørende alle faser i livsløpet til en sykehuseiendom
- Prosjektledelse og rådgivning til byggeprosjekter
- Prosjekt og prosessledelse vedrørende tidligfaseplanlegging
- Øvrige tjenester som naturlig hører inn under Sykehusbyggs formål

Sykehusbygg fikk ny organisering 01.01.2018 som resultat av en omfattende omorganiseringsprosess i virksomheten i 2017.

Per i dag består Sykehusbygg av 5 avdelinger og 3 prosjektorganisasjoner.

Virksomheten ledes av administrerende direktør som rapporterer til styret. Hver avdeling ledes av en avdelingssjef.

De tre prosjektorganisasjonene ledes av hver sin prosjektdirektør som rapporterer til sitt prosjektstyre og til administrerende direktør i Sykehusbygg.

Ordinær ledergruppe i Sykehusbygg består av administrerende direktør og avdelingssjefene for avdelingene Administrasjon, Kunnskapsutvikling, Rådgiving, Prosjekter Nord, Midt og Nasjonale (NMN) og Prosjekter Vest og Sør-Øst (VSØ). Det gjennomføres ukentlige ledermøter.

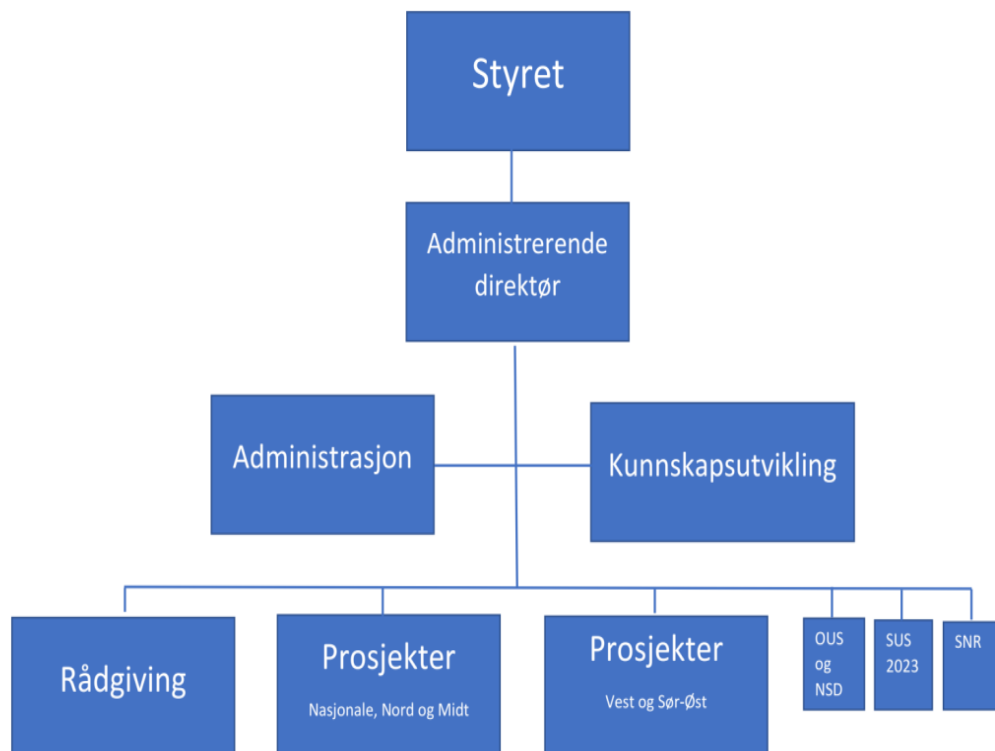
Utvidet ledergruppe består av prosjektdirektørene for prosjektene Stavanger universitetssykehus (SUS2023), Sjukehuset Nordmøre og Romsdal (SNR) og Nye Drammen sykehus/Oslo universitetssykehus (NSD/OUS) i tillegg til medlemmene i ordinær ledergruppe. Utvidete ledermøter gjennomføres månedlig.

De fem avdelingene:

- Administrasjon
- Kunnskapsutvikling
- Rådgiving
- Prosjekter - nord, midt og nasjonale (heretter kalt NMN)
- Prosjekter - vest og sør-øst (heretter kalt VSØ)

Prosjektorganisasjoner:

- Stavanger universitetssykehus (heretter kalt SUS2023)
- Nye Drammen sykehus - Oslo universitetssykehus (heretter kalt NSD/OUS)
- Sjukehuset Nordmøre og Romsdal (heretter kalt SNR)

Om avdelingene

Avdeling Kunnskapsutvikling

Avdelingen har bl.a. ansvar for

- Virksomhetsutvikling
- Samlet overordnet kundeoppfølging, herunder også Kundeforum
- Ressursstyring
- IT-systemarkitektur
- Anskaffelser
- Styringssystem, kunnskap og kvalitet - herunder oppfølging av fagansvarlige
- Prosjektstyring
- Sikkerhet og samfunnsansvar

Avdelingen opprettet 3 team i 2018:

- **Sikkerhet og samfunnsansvar:** Beredskap, HMS- og risikostyring, forebyggende arbeidslivskriminalitet og ROS-analyser
- **Styringssystem, kunnskap og kvalitet:** Etablering og koordinering av styringssystemet EUREKA, Sykehusbyggskolen og oppfølging av fagansvarlige
- **Prosjektstyring:** Økonomistyring og framdriftsplanlegging i prosjektene, inkludert interne utviklingsprosjekter

Avdeling Rådgiving

Avdelingen har bl.a. ansvar for:

- Rådgivingsoppdrag til utbyggingsprosjekter og HF/RHF som analyser, framskrivning, evaluering, funksjonsplanlegging, kulturminnevern, BIM, avhending og strategisk utvikling av bygg og virksomhet
- Gjennomføring og oppfølging av tildelte fellesoppgaver og utviklingsoppgaver
- Utviklings- og driftsoppgaver som støtte til prosjektene og rådgivingsoppdragene, slik som metodeutvikling for evaluering, kunnskapsdatabasen, framskrivingsmodellen, standardromkatalogen, konseptprogram, klassifikasjonssystemet, visualisering samt veiledere for tidligfasen, smittevern, spesialrom, pasientsikkerhet mfl
- Kundekontakt og oppfølging innen sitt ansvarsområde

Avdelingen opprettet 3 team i 2018:

- **Team analyse:** Virksomhetsanalyser, framskrivning, evaluering/evalueringsmetoder og kunnskapsutvikling om forholdet mellom virksomhet og bygg
- **Team funksjonsplanlegging og arkitektur:** Konseptprogram, standardromskatalogen, veiledere i tidligfaseplanlegging, smittevern og medvirkning. Det vil si kompetanse både i metode/prosess, men også framtidrettede løsninger og beste praksis
- **Team eiendom:** Videreutvikling og drift av klassifikasjonssystemet, BIM-manualer, utvikling av kostnadsdatabasen, miljø/LCC/LCA, visualiseringsmetoder, veileder for utviklingsplan (byggdelen), mal for rokadeplaner mfl

Avdeling Prosjekter Nord, Midt og Nasjonale (NMN)

Avdelingen har bl.a. ansvar for

- Etablering, gjennomføring, avslutning og overlevering av prosjekter i en eller flere faser, på oppdrag fra Helse Nord, Helse Midt-Norge og Nasjonale prosjekter, utenom prosjektet SNR
- Kundekontakt i regionene

Avdeling for Prosjekter Vest og Sør-Øst (VSØ)

Avdelingen har bl.a. ansvar for

- Etablering, gjennomføring, avslutning og overlevering av prosjekter i én eller flere faser, på oppdrag fra Helse Vest og Helse Sør-Øst, utenom prosjektene NSD, OUS og SUS2023
- Kundekontakt i regionene

De to prosjektavdelingen NMN og VSØ har felles utviklingsoppgaver som støtter prosjektene, f.eks. kunnskap om og beskrivelse av gjennomføringsmodeller, veileder for industrialisering i sykehusbyggprosjekter, kostnadsdatabase. Disse oppgavene fortsetter i 2019.

Avdeling for administrasjon

Avdelingen har bl.a. ansvar for

- Økonomi
- Kontordrift
- Forberedelse- og oppfølging av møter mellom tillitsvalgte og ledelsen (medvirkning)
- HR
- IKT drift
- Kommunikasjon
- Bedriftsintern HMS

Antall ansatte i Sykehusbygg

Sykehusbygg har 106 faste medarbeidere per 31. desember 2018 hvorav to er i permisjon. 9 sluttet i Sykehusbygg i løpet av året, derav en med uføretrygd.

Tilveksten i 2018 var netto 24 ansatte. I tillegg er det 3 midlertidig ansatte i virksomheten og 3 innleide ansatte ved hovedkontoret. Til sammen 112 medarbeidere.

Lokasjoner

- Trondheim (58 ansatte)
- Oslo (40 ansatte)
- Stavanger (5 ansatte)
- Kristiansand (3 ansatte)
- Hjelset utenfor Molde (4 ansatte)
- Bodø (2 ansatte)

Styrets sammensetning

I foretaksmøtet 23.april ble det oppnevnt nye medlemmer til styret i Sykehusbygg. Det nye styret hadde sitt første styremøte 14.05.2018.

Navn	Rolle	Fra organisasjon	kommentar
Ivar Eriksen	Styreleder	Helse Vest RHF	
Nils Kvernmo	Nestleder	Helse Midt-Norge RHF	
Hilde Rolandsen	Medlem	Helse Nord RHF	
Atle Brynestad	Medlem	Helse Sør-Øst RHF	
Mona Stensby	Medlem	Helse Sør-Øst RHF	
Liv Haugen	Medlem ansattvalgt	Sykehusbygg HF	
Arild Mathisen	Medlem ansattvalgt	Sykehusbygg HF	Sluttet SB 01.08.18
Pål Ingdal	Vara/medlem ansattvalgt	Sykehusbygg HF	Fast fra 01.08.18
Ingrid Sæther	Vara ansattvalgt	Sykehusbygg HF	

1.2. Visjon, virksomhetsidé og verdigrunnlag

Sykehusbygg skal bidra til framtidsrettet utvikling av sykehusutbyggingen gjennom læring, innovasjon, erfarings- og kompetanseoverføring. Sykehusbygg skaper fremtidsrettede bygg for pasienter og ansatte som er helsefremmende og driftseffektive gjennom sykehusets levetid. Sykehusbygg har oppdatert kunnskap og kompetanse, og bruker moderne metoder og verktøy i sitt arbeid. I likhet med helseforetakene for øvrig setter Sykehusbygg pasienten i sentrum for virksomheten.

Sykehusbyggs visjon er: Vi bygger for pasientens helsetjeneste.

Virksomhetsidé

Sykehusbygg har to bein å stå på; *kunnskapsbeinet* og *prosjektbeinet*.

Kunnskapsbeinet omfatter blant annet utvikling av ulike konsepter og standardiserte løsninger med tilhørende kunnskapsgrunnlag, samt utvikling av prosesser, metoder, modeller og verktøy. Kunnskapsbeinet omfatter også den interne kompetansen til medarbeiderne i foretaket, og kunnskap hos eksterne samarbeidspartnere. Gjennom prosjekter og drift av nye og eksisterende bygg høstes det viktig kunnskap og erfaring som bidrar til videre utvikling av kunnskapsbeinet.

Prosjektbeinet omhandler bistand til de regionale helseforetakene og helseforetakene i konkrete prosjekter. Dette løses enten ved at Sykehusbygg innehar prosjektledelsen i prosjektene, eller gjennom mindre rådgivningsoppdrag innen definerte områder.

Verdigrunnlag

De overordnede verdiene er *kunnskapsrik*, *effektiv* og *pålitelig*.

Innholdet i verdiene er definert som:

Kunnskapsrik

- Vi er en troverdig og etterspurt rådgiver med spisskompetanse på våre fagområder
- Vi holder oss faglig oppdatert gjennom kontinuerlig læring og klarer å tilby fremtidsrettede løsninger gjennom innovasjon
- Vi setter kunnskap i system og overfører kompetanse til alle helseforetak.

Effektiv

- Vi bidrar til å skape resultater for våre kunder
- Vi arbeider hele tiden med å forbedre oss slik at vi kan levere kostnadseffektive tjenester med høy kvalitet.

Pålitelig

- Vi leverer det vi har lovet
- Vi er ærlige i vår kommunikasjon
- Vi behandler våre samarbeidspartnere med respekt

1.3. Mål for Sykehusbygg HF i 2018

Sykehusbygg HF sin strategi 2021 ble utviklet høsten 2015 innenfor rammen av vedtektene for selskapet. Oppdragsdokumentene for 2016, 2017 og 2018 har ikke medført behov for justeringer av strategien, og Sykehusbyggs hovedmålsettingene er:

1. Sykehusbygg HF skal oppleves som en verdiskapende partner og skal være kundenes naturlige valg ved planlegging, bygging og rehabilitering av sykehus.
2. Sykehusbygg HF skal skape merverdi for kunden ved å utvikle, planlegge og gjennomføre byggeprosjekter til avtalt kvalitet og innenfor budsjett og tidsrammer. Prosesser og løsninger må være kostnadseffektive.
3. Sykehusbygg skal bruke kunnskapsbaserte metoder og verktøy i sitt arbeid. Gjennom standardisering og bruk av innovative løsninger skal det bidra til en framtidsrettet utvikling av sykehusbyggingen.
4. Sykehusbygg HF skal være det ledende fagmiljøet i landet for utvikling og gjennomføring av sykehusbyggeprosjekter. Det skal kjennetegnes av et sterkt faglig engasjement og ha en kultur for læring og deling.

Mål og oppfølging i 2018:

- Prosjekter: Utvikle, planlegge og gjennomføre byggeprosjekter til avtalt kvalitet og innenfor budsjett og tidsrammer
- Fellesoppgaver: Gjennom standardisering og bruk av innovative løsninger bidra til en framtidsrettet utvikling av sykehusbygging
- Organisasjon: være ledende i fagmiljøet i landet for utvikling og gjennomføring av sykehusbyggeprosjekter
- Økonomi: Sykehusbygg skal drive i balanse innenfor gjeldende finansieringsmodell

Prioriterte oppgaver i 2018 har vært bistand i mange pågående rådgivings- og byggeprosjekter samt utviklingsprosjekter som standardromskatalogen, metodeutvikling for evaluering, framskrivingsmodellen, veiledere, styringssystemet, prosjektstyringsverktøy, samt visualisering og BIM. Dette arbeidet begynner nå å gi resultater, og utviklingsarbeidet fortsetter i 2019. Dette kommenteres nærmere i kapittel 2 og 3.

1.4. Virksomhetsstyring - styrets arbeid med intern styring og kontroll

Sykehusbygg styres som et felleseid foretak i tråd med retningslinjer som de regionale helseforetakene har etablert for disse.

Styret har gjennom året hatt fokus på oppgaver og oppdrag Sykehusbygg har rapportert på i henhold til årshjul for styring og oppfølging av de regionale helseforetakenes felleseide helseforetak for 2018.

Administrerende direktør/konstituert administrerende direktør har hatt ansvar for oppfølging av prosjekter, fellesoppgaver, oppdragsdokumentet og styrevedtak. Risikostyring er gjennomført på et overordnet nivå som en del av Sykehusbygg sin virksomhetsstyring.

1.5. Medvirkning fra brukere og ansatte

Sykehusbygg er en kunnskapsorganisasjon, og det er viktig at ansatte involveres og får bruke sin kompetanse til å utvikle virksomheten.

Ansatte har vært delaktig i implementering av ny organisering og faglig og organisatorisk utvikling av virksomheten bl.a. gjennom planlegging, saksforberedning,

gjennomføring og oppfølging av ledermøter, avdelingsmøter, styremøter, personalsamlinger, møter i Arbeidsmiljøutvalget (AMU) og med tillitsvalgte.

Ansatte deltar i den løpende kunnskapsutvikling og erfaringsoverføring som skjer som en del av fellesoppgavene og prosjektaktiviteten i henhold til Sykehusbyggs formål.

Sykehusbygg har et aktivt AMU hvor det jevnlig avholdes møter. AMU består av administrerende direktør, arbeidsgivers representanter, ansattevalgte representanter, hovedverneombud for hele virksomheten, verneombudet ved Oslo-kontoret, og observatør fra bedriftshelsetjenesten.

Sykehusbygg har også etablerte møtearenaer med tillitsvalgte (IADF – Informasjon, Avklaring, Drøfting og Forhandling). TEKNA og NITO har etablert bedriftsstyre i Sykehusbygg. Lønnsforhandlingene i 2018 ble gjennomført i dette forumet og gjort gjeldende for hele ansattgruppen. Tilbakemeldingen fra tillitsvalgte i Tekna på innspill til årlig melding er: «Det har vært avholdt jevnlig møter mellom tillitsvalgte og arbeidsgiver, og det har vært en god og konstruktiv dialog».

En rekke ansatte er involvert i produksjon av årlig melding, bl.a. hele ledergruppa, alle i administrasjonen, ulike ansatte i avdelingene som har fag- eller prosjektansvar (for fellesoppgaver), hovedverneombud og tillitsvalgte.

Sykehusbygg har 2 ansattevalgte representanter som sitter i Sykehusbyggs styre og som er med og styrebehandler årlig melding.

Sykehusbygg samarbeider med HFene/RHFene for å involvere brukere og ansatte i utviklingsoppgaver og i utbyggingsprosjektene.

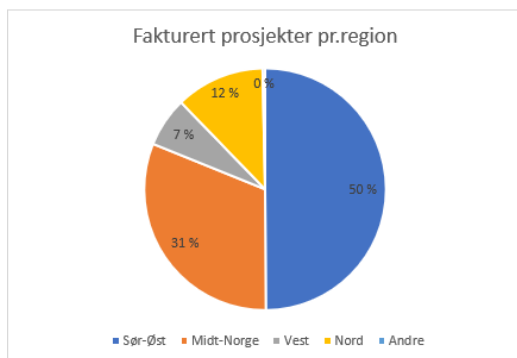
2. SAMMENDRAG

2.1. Positive resultater og uløste utfordringer

Sykehusbygg og Sykehusbyggs ansatte bygger kontinuerlig kompetanse, systemer og metodikk for å utvikle virksomheten og for å kunne ivareta samfunnsoppdraget.

Sykehusbygg har hatt god etterspørsel/aktivitet for alle faser i prosjekter. Etterspørselen etter våre tjenester er svært forskjellig i de ulike regionene. Dette er en utfordring for Sykehusbygg, og det bør være et mål å arbeide for større likhet i bruken på tvers av regionene.

Diagrammet nedenfor viser hvordan omsetningen til Sykehusbygg fordeler seg mellom de ulike helseregionene.

Gjennom året har Sykehusbygg bistått i mange bygge- og utviklingsprosjekter. Oversikt over disse framgår av vedlegg 1.

Prosjektoversikten viser at det er stor geografisk og faglig spredning. Svært mange av prosjektene er i en tidligfase, og det er få byggeprosjekter i gjennomføringsfasen.

Nybygg for psykisk helse ved Helse Nord-Trøndelag i Levanger ble ferdigstilt og overlevert i 2018, før tiden og under budsjett. For øvrig pågår det noe anleggsarbeid/byggearbeider ved SUS2023 i Stavanger, SNR på Hjelset, Alta nærsykehus og PET ved St. Olavs Hospital.

Sykehusbygg opplever at kommunikasjonen på tvers av fagområder i virksomheten har blitt bedre i 2018, noe som gir mer effektiv planlegging. Faglig samarbeid mellom prosjekter kan gi rask tilgang til kunnskap og kvalitetssikring. Eksempler på dette er psykiatriprosjektene og prosjekter som er i samme fase, og som har potensielle besparelser på grunn av like metoder og løsninger.

Sykehusbygg har en rekke fellesoppgaveprosjekter som er tildelt virksomheten gjennom videreføring av oppgaver i oppdragsdokument for 2015, 2016, 2017 og 2018, (Se vedlegg)

Sykehusbygg har som intensjon at alle fellesoppgaveprosjekter skal ha klart definerte mandater, effektmål og mål for gevinstrealisering. I tråd med vedtak i styret videreføres en del fellesoppgaveprosjekt i 2019.

Kunnskapsutvikling og -deling på tvers av prosjekter og avdelinger er prioritert i Sykehusbygg. Evaluering av prosess gjennom innføring av Nordic 10-10 er innført for utbyggingsprosjektene. I samarbeid med RHFene har vi drøftet metoder for evaluering av byggeprosjektene med tanke på måloppnåelse og drift, herunder virksomhet og bygg. Sykehusbygg formidler kunnskap internt og eksternt gjennom nasjonale og internasjonale nettverk, Sykehusbyggskolen, fagdager, interne fagfrokoster og i den årlige Sykehusbyggkonferansen.

Sykehusbygg har fokus på å utvikle standard metodikk for beredskap og krisehåndtering, og forebyggende arbeid innen HMS og seriositet i arbeidslivet. Det har ikke vært alvorlige hendelser i 2018 på byggeplasser hvor Sykehusbygg har prosjektledelsen.

Sykehusbygg har identifisert fire konkrete områder hvor vi øver påtrykk for nye løsninger for å kunne bygge billigere og mer effektivt. De må realiseres i samarbeid med alle aktørene i byggeprosjektene våre, både reguleringsmyndigheter, prosjekterende rådgivere og arkitekter, utførende entreprenør og utstyrsleverandørene.

De fire områdene er:

- digitalisering/BIM
- standardisering
- industrialisering
- samhandling/gjennomføringsmodeller

Det er viktig for Sykehusbygg å bistå de prosjektene som etterspør vår kompetanse. Da bidrar vi i viktig utviklingsarbeid, samtidig som vi høster erfaringer Sykehusbygg kan dra nytte av i kommende prosjekter.

Sykehusbyggkonferansen

Sykehusbyggkonferansen ble arrangert for fjerde gang 12.-13. november 2018. Konferansen ble fulltøget, og 350 deltagere fra byggebransjen, ulike helseforetak, ulike leverandører samt rådgivere og arkitekter fikk høre foredragsholdere fra inn – og utland.

Blant disse foredragsholderne var det også flere interne fra Sykehusbygg HF. Nytt av året var at vi hadde 16 ulike utstillere fra leverandørbransjen utenfor konferansesalen. Tilbakemeldingene fra deltagerne viser at konferansen har blitt et viktig treffsted, og en prioritert arena for faglig oppdatering innen sykehusbygging.

Sykehusbyggkonferansen har også blitt en viktig arena for oss i Sykehusbygg HF for å dele av vår kunnskap og våre erfaringer – samtidig som vi bringer inn eksterne eksperter som kan belyse relevante trender og praksis fra andre land og bransjer. Tema som standardisering, teknologiske trender, fremtidens pasientbehandling og grønn arkitektur er kun noen av overskriftene vi kunne by på.

Sykehusbyggkonferansen 2019 skal gjennomføres 11.-12. november.

Utfordringer

Sykehusbygg har identifisert sentrale hovedutfordringer som i korte trekk er:

- utviklingen innen området IKT og medisinsk teknologi
- standardisering vs. skreddersydde løsninger
- systematisk innhenting av kunnskap og evaluering av byggeprosjektene
- dokumentere gevinstrealisering
- hvilken rolle Sykehusbygg skal ha i prosjektene og eiernes forventning og ambisjonsnivå for Sykehusbygg. Dvs. en tydelig eierstrategi for virksomheten

Disse utfordringene har preget virksomheten også i 2018.

Sykehusbygg sin rolle i prosjektene har vært tema i styret i flere møter, og det er fortsatt variasjon i hvordan vi benyttes. Det spenner fra at Sykehusbygg leies inn som byggherrens prosjektorganisasjon, til at enkeltpersoner bistår på konsultativ basis. Det arbeides videre med rolleavklaringer. Styret i Sykehusbygg har tatt initiativ til en dialog med RHFene for å avklare forventninger og ambisjoner fra eierne våre. Det ble avholdt møter med Helse Sør-Øst og Helse-Midtd vedrørende dette i 2018. Møteserien fortsetter i 2019.

Disse ulikhetene/forventningene i regionene gjenspeiler også interne, faglige ulikheter i Sykehusbygg. Det handler om hvordan Sykehusbygg skal benyttes og brukes, og hvordan involvering og rapportering fra Sykehusbygg skal skje i de eksterne prosjektene. De prosesser som nå er igangsatt fra styret sin side, og det videre strategiarbeidet, må konkludere på hvilken rolle Sykehusbygg skal ha i prosjektene i alle de fire RHFene.

En annen utfordring er konkurransesituasjonen i bygge-bransjen i store deler av Norge. Aktivitetsnivået er generelt høyt allerede, og det offentlige, herunder sykehus-Norge, har vedtatt betydelige prosjekter som etter hvert skal ut i markedet. Det gode markedet gir entreprenører og leverandører stor grad av valgfrihet som også medfører at Sykehusbygg må være dyktige på å konkurransesette prosjekter på en slik måte at prosjektene blir attraktive for entreprenører og leverandører.

I de prosjektene Sykehusbygg er representert i, er prosjektene stort sett i rute hva angår tid og økonomi. Vi har imidlertid opplevd utfordringer i følgende prosjekter:

- **Psykiatribygg Kristiansand** - Konkurransen med totalentreprise ble avlyst pga. habilitet. En tilbyder har varslet krav om erstatning. Ny konkurranse er gjennomført, kontrahering forventes gjennomført i mars 2019.
- **Klinikk og protonbygg – Radiumhospitalet** - Konkurranse med totalentreprise ble avlyst pga. manglende interesse (1 tilbyder). Prosjektet videreføres med oppdeling i flere entrepriser, tilpasset markedet i regionen.
- **Sykehuset i Nordmøre og Romsdal (SNR)** - Konkurransen med totalentreprise ble avlyst pga. for høyt kostnadsnivå ift. budsjett. En av tilbydere har varslet krav om erstatning. Ny konkurranse forventes kunngjort våren 2019.
- **Nytt Sikkerhetsbygg Østmarka** -Totalentreprise med design. Kontrakt med totalentreprenør er inngått og samhandling pågår iht. plan. Krav om erstatning/stevning pga. påstått feil i anskaffelsesprosessen, er mottatt fra 1 tilbyder.
- **NAWSARH-prosjektet** - Et nasjonalt prosjekt hvor Sykehusbygg skal tilrettelegge helikopterlandingsplasser for nye redningshelikoptre. Prosjektet er forsinket ift. opprinnelig plan.

Slik Sykehusbygg er finansiert, er det nødvendig å ha sikre inntekter på nye ansatte før de rekrutteres. Det er i mange tilfeller usikkerhet rundt når prosjekter starter opp, og i kombinasjon med tiden det tar å rekruttere, har det medført at vi også i 2018 har vært litt på etterskudd med oppbygging av kapasitet. Eksterne prosjektoppdrag har blitt prioritert, noe som i første halvår har gått utover tilgjengelig kapasitet til å utføre fellesoppgaveprosjekter, FO prosjektene har fått større fokus i andre halvår.

2.2. Evaluering av egen virksomhet og organisering

I 2018 ble det gjennomført en omorganisering basert på en organisasjonsutviklingsprosess som pågikk i 2017. Ny organisasjonsstruktur har til hensikt å bidra til å tydeliggjøre ansvar og roller, legge til rette for fagutvikling, kunnskapsutvikling, erfaringsdeling, samhandling og læring på tvers i organisasjonen. Fagansvarligrollen ble definert og etablering av fagnettverk på tvers i organisasjonen ble strukturert med rapportering til leder for avdeling Kunnskapsutvikling. Parallelt ble det etablert team på nivå 3 i avdelinger der dette er hensiktsmessig. Det ble innført et system for ressursstyring med oversikt over prosjektporteføljen og ressurser fordelt på kompetanse og kapasitet.

Administrerende direktør (AD) fratrådte i mai og konstituert AD har ledet foretaket i implementeringsfasen av ny organisasjonsstruktur. Ny administrerende direktør har vært på plass fra 01.01.2019.

Sykehusbygg er også i en prosess med å rekruttere nye avdelingsledere. Nye ledere forventes å være på plass i begynnelsen av 2019. Det er planlagt å evaluere implementeringen og konsekvensene av ny organisering i løpet av 2019/2020, herunder dagens kompetanse og kapasitet opp mot fremtidige behov.

DEL II: RAPPORTERINGER

3. RAPPORTERING FOR STYRINGSBUDSKAP

3.1. Overordnede styringsbudskap

Sykehusbygg skal bidra til fremtidsrettet utvikling av sykehusbyggingen i Norge gjennom læring, innovasjon, erfarings- og kompetanseoverføring, og skal være en ressursleverandør for sykehuseiere og sektoren forøvrig.

Sykehusbygg skal utføre tjenester knyttet til utvikling, planlegging og gjennomføring av byggeprosjekter, og tjenester innen eiendomsområdet som det er gevinster ved å utføre felles for sektoren.

Sykehusbygg samarbeider med de regionale helseforetakene for å oppnå overordnede målsettinger og innretter virksomheten etter de overordnede målsettingene.

Redusere unødvendig venting og variasjon i kapasitetsutnyttelsen

Drift og videreutvikling av analyse- og framskrivingsmodellen og samordning av denne mot klassifikasjonssystem og database for areal og kapasiteter i sykehusbygg bidrar til god kunnskap om sykehusenes utnyttelse av kapasiteter (for eksempel senger, poliklinikkrom, operasjonsstuer). Gjennom utviklingsprosjekt i 2018 er det satt spesielt fokus på dette slik at man på nasjonalt, regionalt og lokalt plan kan få lett tilgang til kapasitets- og arealutnyttelse. På denne måten har vi kunnet redusere variasjon i kapasitetsutnyttelse. Ved visualisering gjennom bruk av BIM i eksisterende bygg får man økt kunnskap om eventuelle bygningsmessige årsaker til lav utnyttelse av kapasiteter.

Analyse- og framskrivingsmodellen er nasjonal og driftes av Sykehusbygg på vegne av RHFene. Dette er et viktig verktøy for å gjennomføre analyser og framskrivinger på en lik måte for eksempel mot utviklingsplaner som er gjennomført i alle HF og RHF i 2019.

I 2017 fikk Helse Sør-Øst RHF følgende oppgave i Oppdragsdokumentet:

De regionale helseforetakene skal i 2017 redegjøre nærmere for hvordan framskrivinger av kapasitetsbehov kan samordnes i større grad enn i dag. Helseforetaket (Sykehusbygg HF) skal delta i dette arbeidet, jf. protokoll fra foretaksmøte med de regionale helseforetakene 10. januar 2017.

Helse Sør-Øst har fortsatt ansvaret for samordning mellom RHF'ene, og Sykehusbygg deltar i denne arbeidsgruppen.

Prioritere psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling

Sykehusbygg er involvert i flere byggeprosjekter rettet mot psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling. I tillegg til systematisk kunnskapsdeling mellom prosjektene har Sykehusbygg et nært samarbeid med Chalmers tekniska högskola. Samarbeidet har dreid seg om utvikling av et konseptprogram for bygg for psykisk helse, som er en kunnskapsoppsummering og anbefalinger om hvordan bygg for psykisk helse bør planlegges og bygges.

Bedre kvalitet og pasientsikkerhet

Dette målet er grunnleggende for all virksomhet i Sykehusbygg. Det omfatter både den prosjekt- og prosessledelsen Sykehusbygg gir i all tidligfaseplanlegging, prosjektledelse og rådgivning til byggeprosjekter. Ny teknologi og tilrettelegging av bygg for nye

arbeidsmåter vil legge til rette for et redusert omfang av uønskede hendelser.

Det er startet et prosjekt for å etablere et kunnskapsgrunnlag og en veileder for pasientsikkerhet i sykehusbygg. Byggveileder smittevern, som ble publisert i første utgave september 2018, er ett element i dette arbeidet.

Bygningsmessige og teknologiske løsninger skal i tillegg til å redusere risiko for smitte, også kunne bidra til å redusere risiko for uønskede hendelser slik som fallskader, feilmedisinering, selvskading samt bedre forhold for informasjon/kommunikasjon, oversikt/overvåking, orientering og stressreduksjon.

Personalets atferd er en svært viktig nøkkelfaktor for å redusere uønskede hendelser, og samspillet mellom bygg og virksomhet er av stor betydning for pasientsikkerheten. Involvering av ansatte vedrørende nye løsninger er en viktig suksessfaktor.

3.2 Styringsbudskap fra de regionale helseforetakene for 2018

Innsyn og internrevisjon

Innsyn:

Sykehusbygg har mottatt innsynsbegjæringer knyttet til 7 ulike saker i løpet av 2018.

Internrevisjon:

Styret har ikke initiert noen interne revisjoner i 2018.

Medvirkning fra konserntillitsvalgte og konsernverneombudene

Sykehusbygg har i 2018 opprettet et samarbeid med konsernverneombudene i RHF-sektoren gjennom HMN RHF. Hovedverneombud i Sykehusbygg deltar på forberedelser til Konsernutvalgsmøtene (KUene) i HMN sammen med konsernverneombud og hovedverneombudene for HFene i HMN.

Sykehusbygg har lagt til rette for at konserntillitsvalgte og konsernverneombudene skal kunne delta i utviklings-/utredningsoppgaver.

Det er også tatt et initiativ fra konsernverneombudet i HMN mot ledelsen i HMN om at hovedverneombudet i Sykehusbygg kan delta på KU-samlingene for HMN, og ikke bare de forberedende møtene. Det er videre tatt et initiativ fra konsernverneombudene i alle RHFene om å innlemme Sykehusbygg i de årlige forbedringsarbeidene som gjøres (ForBedring). Bedriftsstyret NITO og Tekna har ikke et tilsvarende samarbeid med konserntillitsvalgte.

Synliggjøring av totale kostnader ved deltakelse i prosjekter og prosesser

Sykehusbygg er en prosjektorganisasjon med en portefølje av prosjekter, henholdsvis eksterne sykehusprosjekter og det vi kaller fellesoppgaver/utviklingsoppgaver.

Fellesoppgavene, både administrative og faglige, utføres etter beslutning i styret.

Medvirkning i sykehusprosjekter, det som normalt omtales som bruker- og ansatte-medvirkning, utgjør et betydelig omfang. Arbeidet er i hovedsak knyttet til konseptfase, forprosjektering og overtakelse.

Sykehusbygg arbeider med å effektivisere og standardisere medvirkningsaktivitetene i byggeprosjektene.

Medvirkning fra personell fra RHF og HF er også vanlig i fellesoppgaveprosjekter, der de bidrar som fagekspert eller i referansegrupper. Kostnader ved bruk av slike ressurser synliggjøres i beslutningsunderlaget på lik linje med bruk av eksterne konsulenter. Bruk av personellressurser i andre helseforetak avtales med det aktuelle helseforetaket/arbeidsgiver i hvert enkelt tilfelle gjennom formelle henvendelser.

Læreplasser

Sykehusbygg har begrenset med stillinger som egner seg, og har derfor ikke hatt egne læreplasser i 2018.

I anskaffelser av entreprisekontrakter i byggeprosjektene som foretas av Sykehusbygg stilles det krav om at entreprenører er godkjente lærlingebedrifter og at det skal være en viss andel lærlinger. Tilsvarende krav stilles til underleverandører. Prosjekteier (byggherren) er dog beslutningstaker vedr. slike krav.

Beredskap, sikkerhet og sivil-militært samarbeid

Sykehusbygg har etablert en god dialog med sikkerhetsleder/beredskapsansvarlig i Helse Midt-Norge RHF og har deltatt i møter i Regionalt beredskapsutvalg (ReBu).

Sykehusbygg har også deltatt i arbeidet med å revidere Regional Helseberedskapsplan. Vi har en egen beredskapsplan for virksomheten, og det er et krav at alle byggeprosjekter skal ha sin beredskapsplan. Planverket ligger i HelseCIM. Det er gjennomført én beredskapsøvelse i 2018.

Sykehusbygg sin tekniske infrastruktur er vurdert som robust, og det er ikke vurdert behov for tiltak for å redusere risikoen for bortfall av kritisk infrastruktur (strøm, vann, IKT etc.)

Sykehusbygg har deltatt i HOD sin møteserie om ny sikkerhetslov. Videre har Sykehusbygg startet opp et arbeid sammen med RHFene for å lage en beste praksis for hvordan sikkerhet (les sikring) skal innarbeides i planlegging og prosjektering.

Etablering av sikkerhetsorganisasjon

Sykehusbygg har etablert rollene Sikkerhetsleder og Informasjonssikkerhetsansvarlig. Sikkerhetsleder og en prosjektleder er sikkerhetsklarert.

Informasjonssikkerhet og personvern

Sykehusbygg har etablert et styringssystem for informasjonssikkerhet som en integrert del av virksomhetens styringssystem. Styringssystem for informasjonssikkerhet består av mål og strategi for området, og arbeidsprosesser for å ivareta informasjonssikkerhet i virksomheten. Roller og ansvar vedrørende informasjonssikkerhet er tydeliggjort, og det er utpekt en «Informasjonssikkerhetsansvarlig» i virksomheten.

For å øke fokuset på informasjonssikkerhet ute i virksomheten deltok Sykehusbygg også i år i den nasjonale sikkerhetsmåned. Som en del av dette arbeidet ble det gjennomført kunnskapshevende tiltak på området.

Personvern er en del av styringssystem for informasjonssikkerhet. Virksomheten har kartlagt og klassifisert systemer og informasjon, samt utarbeidet arbeidsprosesser som støtter opp under personvernet. Ny personopplysningslov er ivaretatt i dette.

Instruks for lån til felleseide nasjonale helseforetak

Foretaket er omfattet av gjeldende regelverk for opptak av lån til felleseide nasjonale foretak. Sykehusbygg er fortsatt i en fase med økt aktivitet, noe som medfører at behovet for arbeidskapital øker. Etter perioder med anstrengt likviditet i 2017 og begynnelsen av 2018, har

dette nå bedret seg. Dette skyldes at foretaket fikk anledning til å fakturere tilskuddene fra RHFene forskuddsvis for hvert kvartal.

Dersom veksten i Sykehusbygg fortsetter vil vi kunne oppleve at likviditeten igjen blir presset. Det er opprettet dialog med RHFene slik at Sykehusbygg skal kunne håndtere dette med løsninger som forskuddsfakturering til prosjektene om nødvendig.

Sykehusbygg har p.t. ingen løpende låneforpliktelser.

Økonomisk langtidspan og synliggjøring av gevinster/nytteverdier

Sykehusbygg har gitt sine innspill til forventinger om økonomisk utvikling gjennom økonomiske langtidspan (ØLP) for perioden 2019 – 2022. ØLP ble utarbeidet mars 2018, og rapportert innenfor fristen den 3. april 2018. Det ble foretatt en ROS-analyse av ØLP. Analysen er behandlet i foretakets styre, og risikoreducerende tiltak er vurdert og iverksatt der det er vurdert som nødvendig.

Det er forventet en fortsatt betydelig vekst i oppdragsmengde for leveranser til prosjekt i ØLP-perioden, med en estimert topp i 2021, og deretter noe reduksjon i 2022.

Foretakets forventinger er avhengig av den aktivitet som planlegges i det enkelte HF/RHF, og av at prosjektene når opp i prioriteringen og får finansiering. For å kunne estimere behovet i eget foretak har Sykehusbygg løpende kontakt med øvrige HF og RHF for tidlig å kunne estimere aktivitetsnivå og ressursbehov.

For å lykkes med langtidspanlegging er Sykehusbygg avhengig av en høy grad av forutsigbarhet i de planene og vedtakene som gjøres hos våre kunder i HF og RHF. Utsettelse og stopp i store prosjekter med mange involverte ressurser fra Sykehusbygg vil kunne medføre større avvik i foretakets ØLP. Så langt har Sykehusbygg i stor grad klart å omfordele ressursene til andre prosjekt uten vesentlige økonomiske konsekvenser.

Det er lagt til grunn et stabilt omfang på fellesoppgavene knyttet til utvikling av standarder og metoder, kunnskapsutvikling- og deling i perioden. Veksten på ledelse og administrasjon er basert på forventet vekst i eksterne prosjekter.

Ved ferdigstillelse av fellesoppgaver er det en rekke av disse som vil gå over i en driftsfase. Denne driftsfasen innebærer oppfølging og vedlikehold fra Sykehusbygg sin side. Det betyr at en voksende andel av tilskudd til fellesoppgaver vil gå til å drifte allerede utførte oppgaver, noe som gir mindre midler til utviklingsoppgaver.

Foretakets ledelse og styre har fokus på denne utviklingen, og det rapporteres jevnlig på denne utviklingen. Det arbeides med å finne løsninger på hvordan dette skal håndteres fremover, i dialog med oppdragsgiverne.

Det er en klar effekt av etableringen av Sykehusbygg at man oppnår organisering av ressurser og kunnskapsdeling på tvers av prosjekter. Noen eksempler er alle prosjektene for bygg for psykisk helse der man utvikler og forbedrer planlegging og bygging og samarbeider om kunnskapsoverføring. Etablering av standardromkatalogen gjør arbeidsprosessen med planlegging av rom og utstyr gjennomføres mer effektivt enn tidligere. Sykehusbyggs team analyse har en samlet kompetanse og gode verktøy for effektivt å gjennomføre analyser og framskrivinger for HF/RHF. Dette har vært spesielt etterspurt i arbeidet med utviklingsplaner der man får mulighetene til en lik metode for å framskrive behov for spesialisthelsetjenester.

De økonomiske gevinstene må framover synliggjøres i større grad, med et langsiktig mål om å redusere kostnadene.

ForBedring

«ForBedring» er den nasjonale kartleggingen av arbeidsmiljø i spesialisthelsetjenesten. Det benyttes metodikk som gjør det mulig å sammenlikne resultatene mellom foretak og helseregioner. Formålet med kartleggingen er å identifisere forbedringsområder.

Sykehuspartner HF gjennomfører den nasjonale kartleggingen «ForBedring» for alle helseforetakene i Helse Sør-Øst og Helse Midt-Norge, samt Helse Sør-Øst sine samarbeidspartnere. Sykehusbygg ble høsten 2018 bedt om å oppnevne en kontaktperson for kartleggingen, og det er en intensjon om at de felleseide helseforetakene er en del av kartleggingen fra og med 2019.

Arbeidslivskriminalitet

Arbeidslivskriminalitet er et område som preges av mange lover og forskrifter.

Sykehusbygg har definert fire hovedtiltak:

1. Seriositetskrav i kontrakter: Tydelige og bransjeaksepterte kontraktskrav
2. Samarbeid med Skatteetaten
3. Byggeplassverktøyet HMSREG
4. Samarbeid med LOs anleggscoordinatorer

Sykehusbyggs seriositetskrav

Sykehusbyggs seriositetskrav til entrepris-kontrakter er beskrevet i STY-C02 Byggherrens HMS-krav. Vi har valgt å benytte samme krav som «Seriositetsbestemmelser for bygg- og anleggskontrakter» som er utarbeidet av difi, BNL, Fellesforbundet og KS

Sykehusbygg krever at våre leverandører har medlemskap i StartBANK eller tilsvarende leverandørregistre. StartBANK er en kvalifikasjonsordning for BA-bransjen i Norge. Sykehusbygg undertegnet en avtale om medlemskap i StartBANK den 31. august 2018, og vil kunne benytte dette medlemskapet til utvidet sjekk av leverandører og bistand til HMS-revisjoner etc.

Samarbeid med Skatteetaten: Sykehusbygg og Skatteetaten har inngått en samarbeidsavtale, og dette arbeidet er prøvd ut på flere byggeprosjekter i 2018. Målet med samarbeidet er å utveksle opplysninger som bidrar til å sikre at useriøse leverandører/underleverandører (dvs. leverandører som ikke opptrer i samsvar med norsk skatte- og avgiftslovgivning) holdes borte fra byggeplassene. Skatteetaten vil fungere som en rådgiver og internkontrollfunksjon for prosjektledelsen i det enkelte utbyggingsprosjekt og rapporterer til denne. Kontrolltiltakene blir en del av byggeplassledelsens HMS-oppfølging. Bistanden fra Skatteetaten er kostnadsfri for Sykehusbygg og prosjektene, men krever ekstra oppfølging fra Sykehusbygg sin side.

Byggeplassverktøyet HMSREG: Sykehusbygg har etter en åpen anbuds konkurransen sommeren 2018 nå inngått kontrakt med leverandøren Omega om leveranse av dataverktøyet HMSREG for oppfølging av seriositetskrav på byggeplass. HMSREG gir en oversikt over hvem som befinner seg på byggeplass (basert på elektronisk lesing av HMS-kort i adgangskontrollanlegg eller registrering via APP), hvilke firma og hvilken kontrakt de er knyttet til. HMSREG avdekker om HMS-kort er ugyldige eller falske (som har vært et stort problem) og kan registrere hvor stor andel fagarbeider og lærlinger det er i prosjektene. Sykehusbygg vil tilrå at dette verktøyet blir en standard i de prosjekter som Sykehusbygg leder på oppdrag fra RHF/HF-ene.

Samarbeid med LOs anleggscoordinatorer

Landsorganisasjonen i Norge (LO) og Sykehusbygg har en samarbeidsavtale som skal bidra til sikkerhet, trivsel og arbeidsmiljø på byggeplass samt bistå byggherre med å forebygge sosial dumping og arbeidskriminalitet. Partene har som intensjon at LO skal ha en stedlig representant (LO representant) i de store utbyggingsprosjektene der Sykehusbygg er innleid/engasjert som byggherrens utbyggingsorganisasjon. I utgangspunktet er følgende utbyggingsprosjekter aktuelle:

- Sjukehuset i Nordmøre og Romsdal (SNR)
- Stavanger Universitetssykehus-prosjektet (SUS2023)
- Nye Drammen Sykehus

Sykehusbygg ønsker at avtalen utvides til å inkludere andre prosjekter forutsatt at byggherrene ønsker dette, og at man finner en kostnadseffektiv organisering.

Bruk av spesialnumre

Sykehusbygg har ingen spesialnumre i bruk og derfor ingen praksis å avvikle.

3.3. Spesifikke oppdrag til Sykehusbygg 2018

Tiltak innenfor bygg- og eiendomsområdet

Med bakgrunn i oppdrag gitt i Oppdragsdokumentet 2018 startet Sykehusbygg et prosjekt for å lage en veileder for utvikling av en formålstjenlig eiendomsmasse. Veilederen var opprinnelig planlagt som et utdypende vedlegg til veileder for arbeidet med utviklingsplaner, men skal utvikles til å bli en selvstendig veileder.

Veilederen skal:

- Inneholde en metodikk for det arbeidet som har relevans for utviklingsplanens bygningsdel
- Beskrive overgangen fra et perspektiv på hele eiendomsporteføljen, til et perspektiv på prosjektprogrammer og enkelttiltak, herunder når arbeidet med utviklingsplanen slutter og andre arbeider (veiledere) overtar.
- Ha type tiltak pr. bygg som output, beskrevet tilstrekkelig detaljert til å være et egnet utgangspunkt for å ramme inn de enkelte tiltakene, jfr. prosjektfaglige krav til effektmål og resultatmål i mandater.

Arbeidet blir gjennomført i samarbeid med de regionale helseforetakene og er planlagt ferdigstilt innen 01. november 2019.

Strategisk utvikling av eksisterende bygningsmasse

Arealplan UNN Breivika, arealplan Harstad og bygningsmessig utviklingsplan for Helse Møre og Romsdal er levert i 2018, og det viser behov for strategi- og metodeutvikling for eksisterende bygningsmasse.

Innovasjon og at ny teknologi tas i bruk i utbyggingsprosjekt

- Teknologirapporten
- SUS2023 – pris for innovasjonsprosjekt
- Visualisering av bygg ved slimBIM tilknyttet klassifikasjonssystemet for helsebygg

- Samarbeid med TNO (Nederland) om bruk av framskrivingsmodell opp mot dimensjonering, inndeling i bygningstypologier. Testet på Hammerfest
- Samarbeid om utvikling av nye produkter for automatisering av vareleveranser

Evaluering

Sykehusbygg har i 2018 samarbeidet med RHFene om et grunnlag for evaluering av utbyggingsprosjekter. Det er utarbeidet en rapport og tilhørende veileder. Arbeidet har vært ledet av Helse Vest.

Sykehusbygg har siden opprettelsen av foretaket arbeidet systematisk med erfaringsoverføring og evaluering.

I 2018 har det i tillegg til arbeidet sammen med RHFene vært samarbeid med Chalmers, EuHPN, Vinci Construction i England.

Det er gjennomført en evaluering for NLSH, Vesterålen.

Det er videre etablert et samarbeid med NTNU om prosessevaluering Nordic 10-10.

Verdibevarende vedlikehold

Verdibevarende vedlikehold av sykehusbygg, herunder en internhusleieordning innenfor det enkelte helseforetak med sikte på å få en mer effektiv arealutnyttelse og verdibevaring av sykehusbyggene

De regionale helseforetakene utredet i fellesskap hvordan det kan legges bedre til rette for verdibevarende vedlikehold av sykehusbygg, herunder en internhusleieordning innenfor det enkelte helseforetak med sikte på å få en mer effektiv arealutnyttelse og verdibevaring av sykehusbyggene. Sykehusbygg HF deltok i arbeidet. Arbeidsgruppens flertall (9/11) anbefalte at «en husleieordning» som muliggjør verdibevarende vedlikehold, blir innført i alle helseforetak.

Gjennomgang av finansieringsmodell

I oppdragsbrev 2017 ble det initiert en gjennomgang av Sykehusbyggs gjeldene finansieringsmodell. Oppdraget ble gitt som en oppgave til foretakets eiere, med deltakelse fra Sykehusbygg.

Controllergruppa for felleseide helseforetak har med bidrag fra Sykehusbygg arbeidet fram et forslag til ny finansieringsmodell som er planlagt forelagt AD-møte til beslutning i februar 2019. Ny finansieringsmodell for Sykehusbygg planlegges innført fra 01.01.2020.

Etablering av protonsentre - Oslo og Bergen

Årlig melding fra 2017 konkluderte med at prosjektet var på plan ved utgangen av 2017.

I oppdragsbrevet er det beskrevet leveringsmål (=resultatmål) for den første fasen av prosjektet fram mot mars 2018.

Delleveranse 2 som består av følgende punkter ble levert på plan i mars 2018;

- Kliniske studier: tidligere styringsgruppe besluttet at arbeidsgruppens arbeid videreføres frem til oppstart av det første protonsentret. Videre arbeidet og finansiering avklares av ny styringsgruppe.
- Nasjonal/regional behandlingstjeneste: Tidligere styringsgruppe besluttet at arbeidsgruppens arbeid videreføres frem til oppstart av det første protonsentret. Videre arbeidet og finansiering avklares av ny styringsgruppe.
- Utstyrsanskaffelse av protonutstyr: arbeidet med utstyrsanskaffelsen er videreført i henhold til gjeldende fremdriftsplan. Det er etablert en koordineringsgruppe (bestående av personer fra utbyggingsorganisasjonene i Oslo og Bergen og Sykehusbygg) som ivaretar samkjøringen mellom etablering av protonsentre i Oslo og Bergen. Det er gjennomført prekvalifisering av tilbydere og forhandlinger med aktuelle tilbydere pågår. Innstilling forventes å være klar primo mars 2019.

Sluttleveranse og videre arbeid: I Helse Sør- Øst RHF er gjennomførings- og styringsstruktur for byggeprosjektet fastlagt ved Sak nr. 011-2018 i Styret Helse Sør-Øst RHF, behandlet 1. februar 2018. Protonsentret inngår som en del av utbyggingen ved Radiumhospitalet. Skisseprosjekt er gjennomført og entrepriser er utlyst. Arbeidet er på plan. Styret i Helse Vest RHF godkjente i styresak 039/18 etablering av protonsentre ved Haukeland universitetssjukehus, Helse Bergen HF, i tråd med vedtak gjort av styret i Helse Bergen HF i sak 24/18. Styrene i Helse Bergen og Helse Vest har vedtatt å forskuttere etablering av protonsentret ved Haukeland universitetssjukehus slik at etablering av protonsentrene i Bergen og Oslo sammenfaller i tid. Det er kontrahert en rådgivningsgruppe og skisseprosjektet er under arbeid. Arbeidet er på plan. Styret i Helse Sør-Øst RHF godkjente i styresak 116-018 skisseprosjekt ved Radiumhospitalet. Den etablerte koordineringsgruppen utnytter muligheter for samordning mellom utbyggingsprosjektene og kartlegger områder der det er aktuelt med samarbeid, samkjøring og samhandling for prosjektering/planlegging av byggene.

Rapportering om virksomheten/utviklingen i Sykehusbygg HF

20.08.2018 ble det avholdt oppfølgingsmøte hvor Helse- og omsorgsdepartementet (HOD), de fire regionale helseforetakene og Sykehusbygg var tilstede.

Agendaen var:

- Status for arbeidet med standardisering, samordning, læring og erfaringsoverføring
- Kort gjennomgang av prosjektporteføljen
- Status på oppgaver gitt i Oppdragsdokumentet
- Samtale om foretakets rammebetingelser og styringsinstruks

Fellesoppgaveprosjekter

Sykehusbygg HF's virksomhet omfatter 2 hovedkategorier av oppgaver; fellesoppgaver og prosjektoppgaver. Fellesoppgaver er oppgaver som Sykehusbygg gjennomfører på oppdrag fra RHFene og etter beslutning i Styret. Fellesoppgavene består av faglige fellesoppgaver og administrative fellesoppgaver.

Sykehusbygg HF har ved utgangen av 2018 20 faglige fellesoppgaver og 16 administrative fellesoppgaver, totalt 36 fellesoppgaver (FO).

Fellesoppgavene blir organisert som interne prosjekter med klart definerte mål.

Alle fellesoppgave-prosjekter er lagt inn i PIMS365, vårt nye prosjektstyringsverktøy, og blir fulgt opp tilnærmet på samme måte som eksterne prosjekter.

For å gjennomføre fellesoppgavene er Sykehusbygg tildelt en økonomiske ramme med en øvre grense på 36,18 millioner. I 2018 er tilnærmet hele rammen blitt disponert i arbeidet med fellesoppgavene.

Samlet oversikt over fellesoppgavene Sykehusbygg har arbeidet med i 2018, inkl. oppgaver som videreføres, og nye oppgaver som starter i 2019, framgår av vedlegg nr. 1

3.4 Aktivitet i 2018

Sykehusbyggs aktivitet er både knyttet til kunnskapsutvikling og -formidling og prosjektledelse og rådgiving ved planlegging og bygging av sykehus. Basert på systematisert kunnskap, erfaringsoverføring, utvikling av standarder og styringssystem samt gode verktøy sørger Sykehusbygg for at utbyggingsprosjektene gjennomføres med høy kvalitet med en effektiv utnyttelse av ressursene.

Bygg for psykisk helse

Sykehusbygg har samordnet kunnskap om bygg for psykisk helse som kommer andre prosjekter til gode. Dette gjelder både prosjekter der Sykehusbygg har prosjektledelsen, og øvrige prosjekter. Samhandling med helseforetakene og nasjonale og internasjonale fagmiljøer fører til en utvikling av beste praksis i planlegging og bygging. Det er gjennomført workshops og møter på tvers av HF og prosjekter for å dele kunnskap. I tillegg har Sykehusbygg samarbeidet med Chalmers tekniska högskola i Sverige om utvikling av konseptprogram for bygg for psykisk helse. Det er gjennomført befaringer på nye prosjekter i Danmark og Sverige.

Gjennomføringsmodeller

Bygging av sykehus er komplekst, og det er begrenset tilgang til leverandører som har tilstrekkelig kompetanse og kapasitet. Dette utfordrer strategier omkring gjennomføringsmodeller. Sykehusbygg har søkelys på dette og har aktiviteter både internt og eksternt for å øke kunnskapsnivået og legge til rette for gode anskaffelser og gjennomføring av utbyggingsprosjekter. Prosessene rundt dette er krevende, i et opphetet marked og med geografiske forskjeller.

Konseptprogram

For å samordne kunnskap og ha like metoder i planlegging av sykehus utvikles det konseptprogram for funksjonsområder, f.eks. nyfødt intensiv, sengeområder, akuttmottak, bildediagnostikk osv. Arbeidet er godt i gang, og de første konseptprogrammene leveres i 2019. Arbeidet foregår i samarbeid med fagmiljøer i HF/RHF og med kunnskapsmiljøer internasjonalt.

Standardromkatalogen

Tidligere har enkeltprosjekter hatt egne standardrom og da Sykehusbygg ble opprettet ble det satt sammen en Sykehusbygg Standardromkatalog v1.0 basert på programmer fra St. Olav og nytt Østfoldsykehus. I 2018 er den kvalitetssikret og beriket med krav til utstyr og tekniske krav. Standardromkatalogen v2.0 ble lagt fram på Sykehusbyggkonferansen og er nå lagt ut på SBs hjemmeside. Katalogen tas nå i bruk ved oppstart av alle nye prosjekter og som oppslag i pågående. Katalogen bidrar til standardisering på tvers av prosjekter og er ressursbesparende både i programmering med redusert tid og bruk av ansatte i HFene, og gjennom projektering av løsningene.

Framskrivingsmodellen

Den nasjonale framskrivingsmodellen benyttes av alle HF/RHF og det har i 2018 vært stor aktivitet knyttet til framskriving til utviklingsplanarbeidene. I tillegg til leveranser til store og små utviklings- og utbyggingsprosjekter. Modellen utvikles videre i samarbeid med RHFene, spesielt med tanke på endringsfaktorer. Andre områder som også videreutvikles er framskriving for intensiv/tung overvåking, kapasitetsutnyttelse og framskriving for poliklinikker og analyser av forbruk av helsetjenester som har betydning for dimensjonering. Sykehusbygg har godt samarbeid med Norsk Pasientregister (NPR), og gode rutiner for å sikre pasientdata. Det er også etablert et samarbeid med Norsk intensivregister (NIR) for å etablere en ny metode for framskriving av aktivitet og kapasitetsbehov for intensivbehandling og tung overvåking.

3.5 Økonomiske krav og rammer

Økonomisk resultat

Sykehusbygg får sine inntekter til finansiering av driften fra 2 kilder. Salg av timer i prosjekter og i rådgivningsoppdrag, og gjennom tilskudd fra RHFene. Tilskuddet er inndelt i en del som går til dekning av deler av de administrative kostnadene, og en del som er allokert til finansiering av de fellesoppgavene som foretaket er bedt om å løse på oppdrag fra styret.

Timeprisene som benyttes i prosjekter og rådgivningsoppdrag er basert på en selvkost tankegang, der timepris dekker direkte kostnader, samt en relativ andel av administrative kostnader.

Sykehusbygg har som krav å levere et resultat i balanse.

Foretaket har gjennom 2018 hatt noe lavere aktivitet enn forventet i budsjett, noe som gir utslag i lavere salgsinntekter. Som konsekvens av lavere aktivitet hos foretakets kunder, har også antall nye ansatte i 2018 blitt lavere enn antatt.

Det foreløpige regnskapet for 2018 viser et overskudd på 4,63 millioner. Kapasiteten i foretaket har vært godt tilpasset etterspørselen, og det har vært lite ledig tid. Foretaket arbeider med mål om å gå i økonomisk balanse, og har ikke aktivt arbeidet for å opparbeide overskudd. Overskuddet vil bli disponert etter nærmere avtale med foretakets eiere, overskudd skal vanligvis tilbakebetales eierne.

For 2018 har foretaket i all vesentlighet brukt opp den tildelte tilskuddsrammen til FO oppgaver. Gjennom året har det vært fokus på oppfølging av prosjektenes framdrift, et arbeid som vil fortsette i 2019. I henhold til avtale vil den delen av rammen som ikke er benyttet i 2018 bli tilbakeført til foretakene. Mange av fellesoppgavene har en utviklingsperiode som strekker seg over flere år. Av den grunn har oppgavene status som pågående i vedlagte oversikt, ref. vedlegg 2 oversikt FO prosjekt.

Økonomisk langtidsplan er levert april 2018 i henhold til fristen. Vi viser til omtale av denne tidligere i meldingen.

Foretaket fører fortløpende regnskap i henhold til gjeldende regelverk. Foreløpig regnskap for 2018 er rapportert den 21. januar 2019.

Endelig godkjent regnskap med årsrapport for 2019 vil bli rapportert innenfor frist den 23. februar 2019.

DEL III: VEDLEGG

VEDLEGG 1: Prosjektoversikt 2018

Eksterne prosjekter 2018

Prosjekt	Fase	Rolle i prosjekt	Status
Helse Sørøst			
Nytt sykehus - Drammen	Forprosjekt	Prosjektledelse	Pågående
Nytt klinikkbygg og Proton senter Radiumhospitalet	Forprosjekt	Prosjektledelse	Pågående
Regional sikkerhetsavdeling - Helse Sør-Øst	Forprosjekt	Prosjektledelse	Pågående
Nytt sykehus på Aker	Konseptfase	Prosjektledelse	Pågående
Nytt sykehus på Gaustad	Konseptfase	Prosjektledelse	Pågående
OUS utbedringer	Detaljprosjekt/bygging	Rådgiving	Pågående
NPK – Nybygg Psykisk helse Kristiansand	Forprosjekt	Prosjektledelse	Pågående
Sunnaas Sør	Prosjektinnramming	Prosjektledelse	Pågående
Helse Vest			
SUS 2023	Detaljprosjekt/bygging	Prosjektledelse	Pågående
Nye Førde sjukehus	Forprosjekt	Rådgiving	Pågående
Helse Midt			
Sjukehuset Nordmøre og Romsdal (SNR)	Forprosjekt	Prosjektledelse	Pågående
Helse Midt-Norge Framtidig forsyningsstruktur		Rådgiving	Pågående
Psykiatriløftet Levanger	Slutfase	Prosjektledelse	Ferdigstilt
Psykiatriløftet Levanger del 2	Detaljprosjekt/bygging	Rådgiving	Pågående
Akuttpsykiatri Østmarka	Slutfase	Prosjektledelse	Ferdigstilt
PET-senter prod. av radiofarmaka	Slutfase	Rådgiving	Ferdigstilt
Diverse oppdrag St. Olavs Hospital	Detaljprosjekt/bygging	Rådgiving	Pågående
7 Tesla MR	Detaljprosjekt/bygging	Rådgiving	Pågående
Psykiatrisenter St Olav (Helse Midt)	Prosjektinnramming	Prosjektledelse	Pågående
NSØ2022 - Nytt Sikkerhetsbygg Østmarka	Forprosjekt	Prosjektledelse	Pågående
Strategisk utviklingsplan, bygg, Helse Møre og Romsdal		Rådgiving	Ferdigstilt
Helse Nord			
Alta nærsykehus	Detaljprosjekt/bygging	Prosjektledelse	Pågående
Nye Hammerfest Sykehus	Konseptfase	Prosjektledelse	Pågående
Utvidelse operasjonssentraler og Ny Sterilsentral, Mo i Rana	Forprosjekt, anskaffelser	Rådgiving	Pågående
Helgelandsykehuset HF	Prosjektinnramming	Prosjektledelse	Pågående
Arealplan UNN Harstad	Utviklingsplan, byggdel	Prosjektledelse	Pågående
Nasjonale prosjekter			
NAWSARH Helikopterlandingsplasser ved Sykehus	Detaljprosjekt/bygging	Prosjektledelse	Pågående
Nasjonalt utstyrsprosjekt Proton	Anskaffelse, utstyr, forprosjekt	Prosjektledelse	Pågående
Øvrige mindre prosjekter			
Framskrivning av aktivitet for HF-ene i HSØ RHF		Rådgiving	Pågående
Avhendingsbistand		Rådgiving	Pågående
Bærum sykehus barnehager avhending		Rådgiving	Pågående
Avhending boliger i Ringerike		Rådgiving	Pågående
Generell avtale med Helse Nord-Trøndelag		Rådgiving	Pågående
Generell bistand HSØ RHF		Rådgiving	Pågående
Prosjektinnramming nytt akuttmodtak, Ålesund, Volda		Rådgiving	Pågående
Ombygging U1 og legevaksarealer St. Olav		Rådgiving	Pågående
Produksjonsrom Sykehusapoteket Ålesund		Rådgiving	Ferdigstilt
Produksjonsrom Sykehusapoteket Namsos		Rådgiving	Ferdigstilt
Kvalitetssikring DMS Brønnøysund		Rådgiving	Pågående
Produksjonsrom Sykehusapoteket Levanger		Rådgiving	Ferdigstilt
Aktivitets- og kapasitetsframskrivning Helse Nord RHF		Rådgiving	Pågående
Nye Kirkenes Sykehus		Rådgiving	Ferdigstilt
Evaluerer NLSH Vesterålen		Rådgiving	Ferdigstilt
Pet-senter UNN utstyrsrådgivning		Rådgiving	Ferdigstilt
KSK av Konseptrapport Nye UNN Narvik		Rådgiving	Ferdigstilt
Utstyrsanskaffelser, NLSH, Bodø		Rådgiving	Pågående
Mosjøen Sjukehus - ombygging 2.etg. fløy A/D og C		Rådgiving	Ferdigstilt
Sandnessjøen Sykehus - Nytt reservkraftanlegg og ombygging operasjonstuer		Rådgiving	Ferdigstilt

VEDLEGG 2: Oversikt FO-prosjekt 2018

FO prosjekter	Status
1 Veiledere	
FO - Sykehuslogistikk	Ferdig, overføres til konseptprogram
FO 026 - Veileder for hovedprogram	Ferdig
FO 043 - Veileder for smittevern i sykehusbygg	Pågår
FO 055 - Veileder for industriell byggemetodikk og entreprisemodeller	Pågår
2 Metode og verktøy for tidligfasen	
FO 004 - Videreutvikle metodikk for framskrivninger	Pågår
FO 024 - Digitalisering og BIM	Pågår
FO 042 - Standardromskatalog ferdigstille fase 1, gjennomføre fase 2 og digitalisere	Pågår
FO 102 - Kartlegging av gjennomføringsmodeller i sykehusbyggprosjekter	Pågår
FO 105 - Klassifikasjonssystem og database, drift	Pågår
FO 106 - Klassifikasjonssystem og database, utvikling	Pågår
FO 110 - Klima og miljøstandard	Pågår
FO 113 - BIM server årlige utgifter, tilpasninger og standardisering	Pågår
FO 116 - Konseptprogram	Pågår
FO 121 - Pasientsikkerhet	Pågår
3 Styringssystem og prosjekteringsverktøy	
FO 010 - Digitalisere veilederne	Ferdig
FO 016 - IKT støttesystemer	Pågår
FO 041 - Utarbeidelse og implementering av styringssystem	Pågår
FO 120 - IKT-Verktøy for prosjekt(Autocad, Revit etc)	Pågår
5 Kunnskapsutvikling	
FO 015 - Sykehusbyggskolen	Pågår
FO 021 - Nettverksbygging nasjonalt og internasjonalt	Pågår
FO 025 - Konferanser og seminarer i regi av Sykehusbygg	Pågår
FO 103 - Fagansvarlige fagutvikling	Pågår
FO 107 - Myndighetskontakt, høringer, norsk standard dokumentasjon	Pågår
FO 118 - FOU/NTNU samarbeid	Pågår
FO 119 - Utvikling av modell for erfaringsoverføring og metode for evaluering	Pågår
FO 123 - Kunnskapsdatabase	Pågår
6 Rådgiving innen eiendomsområdet	
FO 018 - Kulturminnevern database	Pågår
FO 112 - Kulturminnevern	Pågår
FO 114 - Strategisk utvikling av eksisterende bygningsmasse	Pågår
FO 115 - Verdbevarende vedlikehold og internhusleie	Ferdig
FO 117 - Kunnskap om samspill mellom bygg og virksomhet	Pågår
FO 122 - Kostnadsdatabase	Pågår
7 Sikkerhet og samfunnsansvar	
FO 038 - Beredskap og krisehåndtering	Pågår
FO 052 - Arbeidslivskriminalitet	Pågår
FO 104 - Grønt sykehus	Pågår
FO 109 - Personvernansvarlig, Sikkerhetsansvarlig og informasjonssikkerhetsansvarlig	Pågår

VEDLEGG 3: Regnskap 2018

Resultatregnskap 2018

	Note	2018	2017
Salgsinntekter	1	151 804 194	117 687 084
Tilskudd	1	48 156 529	46 143 047
Sum driftsinntekter		199 960 723	163 830 131
Fremmedytelser	2	37 072 244	35 918 927
Lønnskostnader	3, 4, 5	135 816 621	105 332 721
Avskrivning driftsmidler	7	608 462	481 263
Annen driftskostnad	3, 6	26 939 348	22 032 675
Sum driftskostnader		200 436 675	163 765 586
Driftsresultat		-475 952	64 545
Renteinntekter		487 708	516 559
Annen finansinntekt		2 117	69
Sum finansinntekter		489 825	516 628
Rentekostnader		12 381	5 692
Annen finanskostnad		1 493	2 071
Sum finanskostnader		13 873	7 763
Finansresultat		475 952	508 865
Årsresultat		0	573 410
Overføringer			
Overføring til annen egenkapital		0	573 410
Sum		0	573 410